

АЛМА МАТЕР

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ "Д. А. ЦЕНОВ" - Свищов

год. XIX, бр. 4, ноември 2008 г.

55 ГОДИНИ ТРАДИЦИИ И НОВАТОРСТВО

Доц. д-р Величко АДАМОВ - Ректор на СА „Димитър А. Ценов“

Тържественото отбелязване на 55-годишнината в летоброенето на факултет „Финанси“ е призвано да обедини и припомни научната мъдрост на нашите първосъздатели в изминалите творчески години. То очертава и съвременните делници на свищовски икономически школи – финансова школа, школата по застрахование и социално дело, школата по общая теория на икономиката. Академичното обучение на студентите от факултета води началото си от съзидателно професорско поколение. Поколение, вградило своя дух и интелектуална извесеност в основите на свищовските научни школи, изразени от плодотворен кръг хабилитирани изследователи, подготвили пълноводието от талантливи млади учени. Редом до нашите учредители се откроява и присъствието на талантливите първи учители по въпросите на животоосигуряването в страната ни, организацията и планирането на застраховането.

В наши дни авторитетът на факултет „Финанси“ откроява най-значимите черти от творческата визия на Свищовската академия. В многогодишната си летопис Финансовият факултет обучава, изследва, но и ръководи. В духовната памет на Висшето ни училище остават изписани със златни букви имената на първостроителя проф. Минко Русенов, на проф. Делчо Порязов, проф. Методи Кънев, доц. Здравко Георгиев, на проф. Нено Павлов – личности, отдавени на благородния преподавателски и научен труд, но и на отговорното и всеотдайно дело на Ректора.

Завинаги остават в сърцата на поколения наши възпитаници педагогическото майсторство, научната висота, професионализма и колегиалността на проф. Велеслав Гаврийски, проф. Лазар Ралчев, проф. Славчо Славев, проф. Кацараб, проф. Христо Драганов, проф. Методи Христов, проф. Цветан Коцев, проф. Венко Стоянов, проф. Петко Петков, проф. Никола Чонов, проф. Радко Радков, проф. Снежана Найденова, проф. Любен Кирев и много други. Сега ние називаме на нашите Ректори и на нашите учители: „Дълбок поклон и огромно благодаря!“

Хилядите студенти от факултет „Финанси“ са олицетворение на милосърдната Воля на Дарителя – в мечтаното от него Висше търговско училище да се преподават: „... финансовите науки... банковото дело... науките по застрахователно дело...“. Впечатляващ екип от преподаватели новатори, подготвя абсолвенти, символ на качество и компетентност. 55 години факултетът дава на България „Икономисти, които могат“. С родителската

грижа на първата българска финансова катедра, специалност „Финанси“ се утвърди като притежателен център за най-добрите и елитни кандидат-студенти.

В 21-ви век Финансовият факултет е символ на „качество, доверие и инвестиции в човека“. Всички тези предимства са превърнати в сигурност и залог за професионална реализация и успешна кариера. Творческият път на учениете от факултета е очертан с годишните кръгове на отминалите академични години, доизградени с модерни научни истини и открития. Привлекателни и значими за младите хора са научните търсения в областта на финансова менеджмънт, инвестициите, застраховането, макро- и микроикономиката. Това е факултет, насытен с мъдрост, модерни научни дирекции и огромна перспектива.

Днес преподавателите от факултет „Финанси“ обучават младите генерации студенти и докторанти с научно слово в диалог със света и финансово-икономическите теории и изследвания. Учените от факултета се открояват като съзидатели на духовност по призвание, като съвременни будители, поставили свободата и възрожденската градивност в основата на своя хуманистичен светоглед. С мисълта, че знанието е битие на бъдещето, нашите преподаватели бдят човешкия дух и потвърждават думите на възрожденец Лювен Каравелов: „... Без наука, без просвета, всяка към напредък, всяка към свобода е изключена...“

Уважаема академична общност, през 2008 година България, Академията и факултет „Финанси“ са интегрална част от новата конкурентна пазарна среда – Европейската зона на Висше образование. В Европейския съюз успяват най-добрите, най-гъвкавите, тези, които са носители на професионализъм, интелигентност и съвършенство. Предстоят нови учебни години, в които Финансовият факултет ще продължава своята уникална и активна научна работа. Богата ще бъде посоката ни към задълбочени академични знания, към модерни образователни технологии. Вървам в успехите на факултет „Финанси“, защото ние притежаваме най-силния капитал на всички времена – младостта и творчеството.

Успех и честит юбилей!

Президентът Георги Първанов приветства випуск 2008-2012 г.

По време на тържествената церемония за откриването на новата учебна година гост на свищовските студенти бе президентът на Република България Георги Първанов.

Гости на тържеството бяха депутатите Милен Велчев (зам.-председател на НДСВ), г-жа Надка Балева и д-р Ваньо Шарков, областния управ-

ник Григорий Гости на тържеството бяха депутатите Милен Велчев (зам.-председател на НДСВ), г-жа Надка Балева и д-р Ваньо Шарков, областния управ-

гария Георги Първанов. Той бе посрещнат от ректора на СА „Димитър А. Ценов“ доц. д-р Величко Адамов и от другите официални лица пред барелефа на Дарителя, където 100-хиляд-

г. Георги Първанов бе посрещнат в Аулата на Академията от стотици търковурсници, придружен от ректора, кмета на Свищов г-н Станислав Благов и Великотърновския Митрополит

Ченов. Георги Първанов бе посрещнат в Аулата на Академията от стотици търковурсници, придружен от ректора, кмета на Свищов г-н Станислав Благов, председател на

На 5 стр.

УТВЪРЖДАВАНЕ И ЛИДЕРСТВО

Доц. д-р Румяна
ЛИЛОВА, декан на
факултет „Финанси“

Тази календарна година, в началото на ноември, висшето ни училище чества една особена годишнина – малко повече от половин столетие от създаването на факултет „Финанси“. И никак всичко е по-различно – камбанният звън на Стария часовник е поясен, тихият блясък на Дунав е по величествен, а нашата Алма матер достолепно възправя снага в центъра на град Свищов и широко разтваря вратите си за знаменателния празник. Днешната среща на гости, випускници, на професорско-преподавателския състав искри като въгленче във Финансовия факултет на СА „Д. А. Ценов“ – нашата благодатна обител. То е живо, напомня ни, че тук сме израснали професионално и духовно и ни дава вяра да продължим напред. В съзнанието си всеки от нас е съхранил по нещо от искрите на факултета.

Този празник е приятен повод да обгрънем с поглед миналото и най-доброто от него да вложим в съграж-

дането на нашето настояще и бъдеще като факултет.

Утвърждаване
на факултета

С Указ № 26 на Президиума на Народното събрание от януари 1952 г. Висшето училище за стопански и социални науки – Свищов се преименува във Висш финансово-стопански институт. Съществуващите специалности се групират в два отдела – Финансово-стопански и Счетоводно-статистически. На следващата година Президиумът на Народното събрание с Указ № 289 от 20 август 1953 г. разпределя и прегрупира специалностите

във ВФСИ в гр. Свищов, съчитано от 1 септември 1953 г., в два факултета – Финансово-статистически и Счетоводен.

Факултетът сменя името си – последователно Финансово-статистически (1953 г.), Финансово-икономически (1973 г.) и Финансов факултет (1993 г.), сменят се поколения преподаватели, дипломират се випуски студенти, менят се декани, обновяват се материалната база, но завещаните традиции в преподаването на „търговските науки, финансовите науки, търговското право, банковото дело, науките по застрахователно дело“ остават. Остава скромната лепта на ръководствата на факултет „Финанси“, които със своя професионализъм, ерудиция, визискателност, точност на изводите и прецизност на решението утвърждават факултет „Финанси“ като лидер в университетския свят на България. Историческата памет и признателност ме задължава да отдам дължимото на деканите: проф. Минко Русенов, проф. Петър Масников, доц. Марин Иванов, проф. Лазар Ралчев, проф. Иван Иванов, проф. Делчо

На 3 стр.

Финансовият факултет – единствен в България за образование и наука по финанси

Проф. д-р Делчо ПОРЯЗОВ

Висшето учебно заведение в гр. Свищов, чието начало бе поставено през 1936 г. бе наречено Висше Търговско училище (ВТУ). То е реорганизирано непосредствено след 1944 година във Висше училище за стопански и социални науки (ВУССН). Малко по-късно, в началото на 50-те години, училището бе превърнато в институт – Висш финансово-стопански институт (ВФСИ). От старото име бе взета само думата "стопански". Преобладаващото в новото название стана понятието "финансов". През последните десетилетие на миналия век институтът бе трансформиран в "стопанска академия". И така от училище, през наименованието институт, се стигна до академия, без да се използва широко използваното название университет.

Но независимо от всичко това, в структурата на изключително престижното Свищовско учебно заведение, през последното половин столетие винаги е присъствало делението на факултети. Винаги е бил налице финансов факултет или факултет по финанси. При това първи в системата на висшето образование на следвъзрожденска България и още по-важно, единствен и до този момент факултет само по финанси. В другите икономически вузове в София и Варна, специалността финанси е асоциирана с други специалности във факултети, носещи други названия.

Висшето образование в Свищов, както посочих, е преобразувано във Висш финансово - стопански институт. Това стана през януари 1952 година с указ на Народното събрание. Една година по-късно, през 1953 г., с указ №289 от 20 август на Българския парламент в института са формирани два факултета: финансов и счетоводен. Финансовият факултет приема първите си студенти на първи септември 1953 г. На тази дата се ражда първият факултет по финанси в системата на висшето икономическо образование. Оттогава изминаха 55 години. Първият факултет по финанси си остана и единствен в продължение на повече от половин столетие.

Не само факултетът по финанси, но и специалността, която дава неговия облик – финанси и кредит, си останаха повече от четвърт век единствени в България. Специалност "Финанси и кредит" беше разкрита и в сегашния УНСС едва след 1975 г. Така

че до 1975 г. специалисти за финансовата и банковата система за цялата страна се готвеха само във висшето учебно заведение Свищов. Всеобщо признато е, че катедрите по финанси и кредит и Факултетът по финанси в Свищов се справиха повече от достойно с тази национална повеля.

Първият декан на финансия факултет е проф. д-р Минко Русенов. Поколения финансисти след Втората световна война го наричахме патриарх на финансата наука. На сегашните студенти ще кажа, че той действително беше колос във финансата наука. Интересно е да се отбележи, че петима от общо 12 ректори досега, са избирали за тази длъжност, след като са били декани на финансия факултет. Това са: проф. Минко Русенов, проф. Делчо Порязов, проф. Методи Кънев, проф. Нено Павлов и сега доц. д-р Величко Адамов. Освен това още един преподавател от факултет "Финанси", доц. д-р Здравко Георгиев е бил ректор. Друг професор - декан, е бил на път да оглави ръководството на института, но малко преди това е бил назначен от Министерския съвет за подуправител на Българската народна банка. Това е проф. Лазар Рахнев. Ще бъде несправедливо, ако не спомена иметата и на други видни финансисти, които само като декани, са допринесли търде много за повишаване авторитета на финансия факултет. Това са проф. Христо Драганов, проф. Методи Христов, проф. Радко Радков и други. Видимо финансият факултет е създавал основните катедри на свищовската Алма матер.

Научно-преподавателският колектив на финансия факултет в ония първи години на неговото житие не бе голям. В направлението финанси и банково дело това бяха професорите Минко Русенов, Лазар Ралчев и Радослав Ангелов. В областта на застрахователното и осигурителното дело, които въобще създадоха тези специалности за България, в рамките на финансия факултет бяха професорите Велислав Гаврийски и Иван Кацаров. Много скоро около тях израсна новото поколение финансисти, което и до днес предопределя образа на учениите в областта на финансите, а именно: проф. Делчо Порязов, проф. Христо Драганов, проф. Величко Стоянов, проф. Цветан Коцев, проф. Методи Христов, проф. Радко Радков, проф. Нено Павлов. И сега факултетът е зареден с талантливи млади преподаватели,

които много скоро ще придобият най-високите университетски научни звания.

Още с основаването си, финансият факултет посредством своя декан проф. Минко Русенов, си поставя за изпълнение две изключително важни задачи. **Първата** - да се готвят висококвалифицирани специалисти с висше образование за нуждите на финансово – кредитната и застрахователно – осигурителната система на страната. И **втората** - да се развива и обогатява научната икономическа мисъл в областта на финансите, кредитта, застраховането и осигуряването. Знам, че ще прозвучи нескромно, но е истина: финансият факултет изпълни и продължава да изпълнява блестящо и двете задачи.

Възпитаниците на финансия факултет са най-ценният продукт, който той създава в полза на обществото. В облика на другите специалисти-икономисти, които имат частичен поглед върху отделни проблеми на икономиката, финансистът притежава знания за цялостния стопански организъм на обществото. Той знае, или в презумция трябва да знае, къде се създава брутният вътрешен продукт, как се реализира неговата стойност, по какъв начин се разпределя и преразпределя тя, как се покриват обществените потребности за образование и здравеопазване, изобщо как функционира и как се издръжва обществото. Тази максима се разбира добре не само от преподавателския колектив на финансия факултет, но и от самите обучаващи се студенти. А за тях, свищовските финансисти, са характерни изключително ценните качества – скромност и трудолюбие. Географски ще ги намерите по всички краища на родината: от Дунав до върхарите на Родопите и от бреговете на Черно море до Западните покрайнини. По стълбицата на управлението те заемат отговорни постове, като се започне от фирмите и общините и се стигне до министерствата и парламента.

И още нещо!

Да учиш и да се дипломираш по финанси във финансия факултет, Свищов е престижно. Но в същото време - трудно и непосилно за мнозина. Това се дължи на утвърдени традиции, елитния състав на преподавателското тяло и високите изисквания, които се предявяват към студентите. Това е същото, както да

На 5 стр.

Проф. д-р Любен КИРЕВ

Една от най-ярките прояви от честването на 55-годишния юбилей на факултет „Финанси“ е организираната международна научна конференция на тема „Модернизация на икономиката – макроикономически, финансови и социални аспекти“. Представени са 113 научни доклада със 125 участници – от научни работници в СА „Д.А. Ценов“, УНСС, ИУ-Варна, Софийски университет, Медицинска академия – София, ЮЗУ – Благоевград, Нов български университет, ТУ – Габрово, МВБУ – Ботевград, Бургаски свободен университет, Университет „Асен Златаров“ – Бургас, представители на практиката. Търде чувствително е участието на чуждестранните автори – 35 участници от 8 страни – Русия, Украйна, Полша, Румъния, Молдова, Македония, Сърбия, Литва. С най-много участници и доклади се представят гостите от Полша – 11 участници с 8

доклада. Колегите от Украина участват с 6 доклада от 7 автора, от Македония – с 5 доклада и 7 участници.

Пленарните доклади са посветени на проблемите за икономическата модернизация като алтернатива на „догонващото развитие“, на стабилизиращият фискална политика в контекста на членството ни в ЕС, на банкирането към частния сектор и икономическия растеж, както и на основните направления на реформирането на бюджетната система в Русия.

Тематично останалите доклади са разпределени в три секции. Първата е посветена на „Модернизацията, развитието, ефективността и конкурентоспособността на икономиката“. В нея безспорен интерес предизвикват проблемите за тео-

доклада.

ретичните основи на модернизацията на икономиката, модернизацията на финансово-инвестиционните решения, модернизацията и икономическата политика. Немалка част от докладите са посветени на проблемите на икономическия растеж и конкурентоспособността на икономиката – качеството на използвани ресурси, икономическата свобода като фактор на растежа, предприемаческата функция, трансформацията на икономиката, конкурентоспособността на икономиката в контекста на членството в ЕС, качеството на образованието, особеностите на социално-икономическото развитие на определени области на страната.

Безспорно най-голям е броят на докладите във втора

секция, посветени на модернизацията и развитието на финансово-осигурителния сектор. Тематично те се разпределят в няколко направления като в най-много доклади се разглеждат проблемите на банковата сфера – състояние, перспективи и предизвикателства пред модернизацията на платежната система в България, банковия мениджмънт, кредитния риск, новите канали за дистрибуиране на банките, банковия кредит в условията на валутен борд, ликвидност и платежеспособност на банковия сектор, интернационализацията на парите и валутната конкуренция, световната финансова криза и други.

Немалко са и докладите, посветени на регулирането и модернизацията на финансия пазар, развитието на

мрежата за финансова сигурност, развитието на бюджетния сектор, стабилизиращата фискална политика, реформирането на бюджетната система и на пазара на ценни книжа, електронната търговия с ценни книжа, мениджмънта на капиталовия пазар, приходите и разходите на домакинствата и други. Специално внимание е отделено и на модернизацията на застрахователната индустрия, рисковия мениджмънт, публичната и осигурителната система, мултифондовете и инвестиционната политика на пенсионноосигурителните дружества.

На отраслевите проблеми на развитието и модернизацията са посветени 30 научни доклада. Открояват се тези за възможните несъответствия

между личностния потенциал и икономическото поведение, икономическото райониране, финансовия бизнес анализ, интернет търговията, развитието на планинските райони, контрола на качеството, развитието на зърнопроизводството, здравната реформа, информационните технологии, информационната безопасност, реклами, одита, интернет технологиите и други.

В заключение обосновано може да се направи изводът, че това е един внушителен и впечатляващ научен форум. Не само поради това, че броят на докладите е с над 40 повече от конференцията, посветена на 70 годишнината на висшето ни училище. Будят респект и актуалността, теоретичната задълбоченост и практическата насоченост на разработените доклади. Големият брой участници от водещи в страната и чужбина висши училища, е още едно признание за мястото на факултета в Академията и висшето образование в страната.

Катедра "Финанси и кредит" и 55-годишнината на факултет "Финанси"

Доц. д-р Стефан СИМЕОНОВ, ръководител катедра "Финанси и кредит"

Катедра "Финанси и кредит" е основана на 10 април 1952 г. с ръководител доцент, а по-късно професор Минко Русинов, с което се поставят основите на първите научни центрове в Стопанска академия, както и на първата финансова школа в страната. С обединяването в катедрения колектив на корифеите на финансова наука в страната и осигуряването на обучение по специалност "Финанси", катедра "Финанси и кредит" се явява основното звено за формирането на факултет "Финанси" и обективна предпоставка за последвалото изграждане на факултетската административна структура.

Съставът на катедра "Финанси и кредит" се осветлява с респекта от научния капацитет, впечатляваща ерудиция и риторични способности към имената на професорите: проф. д-р Минко Русинов; проф. д-р Лазар Ралчев; проф. д-р Делчо Порязов; проф. д-р ик.н. Методи Христов; проф. д-р ик.н. Цветан Коцев; проф. д-р ик.н. Велчо Стоянов; проф. д-р ик.н. Радко Радков. На 5 стр.

Катедра "ЗСД" отстоява достойни позиции

Доц. д-р Кольо КОЛЕВ, ръководител катедра "Застрахование и социално дело"

Катедра "Застрахование и социално дело" е създадена на 31.01.1950 г. с ръководител проф. д-р Велислав Гаврийски, с което се поставят основите на изучаването на застраховането и социалното дело в Стопанска академия. До 1995 година катедрата е единствена в България и подготвя специалисти в областта на застраховането и социалното дело. В катедрата работят преподаватели като акад. Иван Стефанов, проф. Велеслав Гаврийски, проф. Иван Кацаров, доц. Пеню Телбизов, доц. Марин Петров, доц. Георги

Беловеждов, доц. Петър Пенков, проф. Христо Драганов. От свищовската застрахователна школа се пренася опитът в обучението по застраховане и социално дело в други висши учебни заведения.

През 58-годишната история, катедрата е в структурата на факултет "Финанси" и се утвърди като изпълнител на волята на Дарителя на Академията. Във връзка с динамичните съвременни реалности в областта на социалната закрила, с помощта на деканското ръководство на факултет "Финанси", катедра "ЗСД" отстоява завоюваните през десетилетията достойни позиции и осъществява модерно колежанско, бакалавърско и

На 5 стр.

Близо шестдесет години непрекъснат възход и утвърждаване

Проф. д-р Любен КИРЕВ, ръководител катедра "Обща теория на икономиката"

Катедра "Обща теория на икономиката" е неразделна част от структурата на факултет "Финанси". Тя е учредена през 1950 година и неин пръв ръководител е член-коренспондент проф. Т. Владигеров. Първият лектор още от 1937 г. е акад. Георги Данайлов. През различните години в катедрата са преподавали такива утвърдени учени като професорите Петко Сирков, Петър Мастиков, Чавдар Беязов, Делчо Порязов, Петко Петков, Методи Кънев, Никола Чонов и доцентите

На 5 стр.

Симеон Лалев, Бенжамин Варон и др.

Неуморният ход на времето неизбежно променяше състава на научнопреподавателския състав, но не засегна творческата задълбоченост, педагогическото майсторство, високия дух и чувството за отговорност на академичния състав на катедрата. Понастоящем в катедрата работят 16 преподаватели, от които двама професори, девет доценти и пет асистенти. Обучават се и двама докторанти. През последните пет години успешно се хабилитираха проф. Сн. Найденова и проф. Л. Кирев, както и доцентите

От 1 стр.

Порязов, проф. Славчо Славев, проф. Методи Христов, проф. Христо Драганов, доц. Методи Кънев, доц. Софрони Дилков, доц. Кольо Колев, доц. Радко Радков, доц. Нено Павлов, доц. Румена Лилова и доц. Величко Адамов, а също и на техните заместници: доц. Пеньо Телбизов, доц. Иван Игнатов, проф. Петко Петков, проф. Христо Драганов, доц. Радко Радков, доц. Кръстю Папазов, доц. Софрони Дилков, доц. Снежана Найденова, доц. Нено Павлов и доц. Румен Лазаров.

Катедри

От самото създаване на факултета до днес в неговия състав са катедрите „Финанси и кредит“, „Застрахователно и социално дело“, а от 1965 г. и „Политическа икономика“ (днес „Обща теория на икономиката“).

Основна катедра във факултета е „Финанси и кредит“. Тя е официално утвърдена със Заповед на КНИК № 2013 от 10.IV.1952 г. и не е променяла своето име. Специалността към нея се нарича „Финанси и кредит“, „Финанси, кредит и застрахователно дело“ и „Финанси“.

Нейни ръководители през годините са: проф. Минко Русенов, проф. Делчо Порязов, проф. Цветан Коцев, доц. Васко Василев, проф. Радко Радков, доц. Владинка Костова, доц. Величко Адамов, доц. Емил Михайлов и доц. Стефан Симеонов.

Втора катедра във факултета е „Застрахователно дело“. Тя е създадена през 1949 г., а е утвърдена със Заповед на КНИК № 409 от 31.01.1950 г. Променяла е името си от „Застрахователно дело“ на „Социално и застрахователно дело“ и на „Застрахователно и социално дело“. От нея през 1968 г. се отделя катедра „Социално дело“ (съгласно писмо на МНП № IV.772 от 7.II.1968 г.). Със заповед на МНП № РД -114-113 от 27.IV.1984 г. двете катедри се обединяват в една, а именно „Застрахователно и социално дело“.

Ръководители на „Застрахователно дело“ са професорите: Велеслав Гаврийски и Христо Драганов, а на „Социално дело“ - проф. Иван Кацarov, доц. Петър Пенков, доц. Марин Петров, доц. Здравко Георгиев. След тяхното обединение в катедра „Застрахователно и социално дело“ ръководители са: проф. Христо Драганов, доц. Здравко Георгиев, доц. Нено Павлов и доц. Кольо Колев.

Третата катедра във факултета е „Политическа икономия“. Създадена е със Заповед на КНИК № 409 от 31.I.1950 г. От 1992 г. с решение на Академичния съвет на СА „Д. А. Ценов“ името ѝ е променено на „Обща теория на икономиката“. Тя е без специалност до 2007 г., когато към нея се открива „Приложна макроикономика“. Оглавявана е от проф. Тодор Владигеров (1938 – 1946) – титулярен на дисциплината. При положение, че дисциплина, специалност и катедра по онова време е било едно и също,

УТВЪРЖДАВАНЕ И ЛИДЕРСТВО

то той се явява първият и ръководител. След него тя е ръковедена от проф. Петко Спирков, доц. Чавдар Беязов, доц. Бенджамин Варон, проф. Петър Мастиков, доц. Димо Грозев, доц. Симеон Лалев, проф. Петко Петков, проф. Никола Чонов, проф. Методи Кънев, доц. Димитър Найденов и проф. Любен Киров.

Но какво е факултетът без студентите! Те са нашето лице, нашата гордост! Признание и оценка на огромния труд на преподавателския състав!

Студентите

През 1953 г. Факултетът има 332 студента. Седем години по-късно в него се обучават 717 бъдещи финансисти и застрахователи, от които 403-ма в редовна и 314 в задачна форма. През 2007 г. във факултет „Финанси“ се обучават 2157 студента, от които в редовна форма 1343-ма и в задачна - съответно 814.

От нашите студенти израснаха личности, гордост не само за Финансовия факултет, но и за нашето национално стопанство. Със задоволство ще спомена имената на проф. д-р ик.н. Делчо Порязов, проф. д-р ик.н. Методи Христов, проф. д-р ик.н. Христо Драганов, доц. Стоян Александров, доц. Григорий Вазов, доц. Тодор Нелев, д-р Атанас Кънчев, г-жа Виолина Маринова, г-н Румен Янчев, г-н Емил Гаврилов, г-н Митко Кисьов, г-н Стефан Стефанов.

Сред най-младото попълнение в практиката от факултета са д-р Теодора Ангелова, д-р Александър Попов, г-н Цветослав Ангелов, г-н Тони Шопов, г-н Бончо Иванов.

Академичен състав

Политиката на факултета винаги е била в посока на подпомагане израстването на академичните преподаватели.

През 1965 г. в него преподават 4-ма професори, 8 доценти, 9 ст. преподаватели, 8 ст. асистенти и 5-ма асистенти. През 1983 г. професорите са 8, доцентите - 14, ст. преподавателите - 8, преподавателите - 2, гл. асистенти - 25, ст. асистенти - 22, асистентите - 3, хонорувани преподаватели - 13, а от 2008 г. структурата на академичния състав е както следва:

професори - 3-ма, доценти - 23, гл. асистенти д-р - 8, ст. асистенти д-р - 3, гл. асистент - 1, ст. асистенти - 3, асистенти - 7.

Докторите на икономическите науки през първите години на факултета са 2-ма.

В момента във факултета на основен трудов договор работи един д-р на ик. н. – Нено Павлов. Докторите по икономика са били 8, а сега са 36.

Бързото израстване на

Научни публикации и изяви на факултета

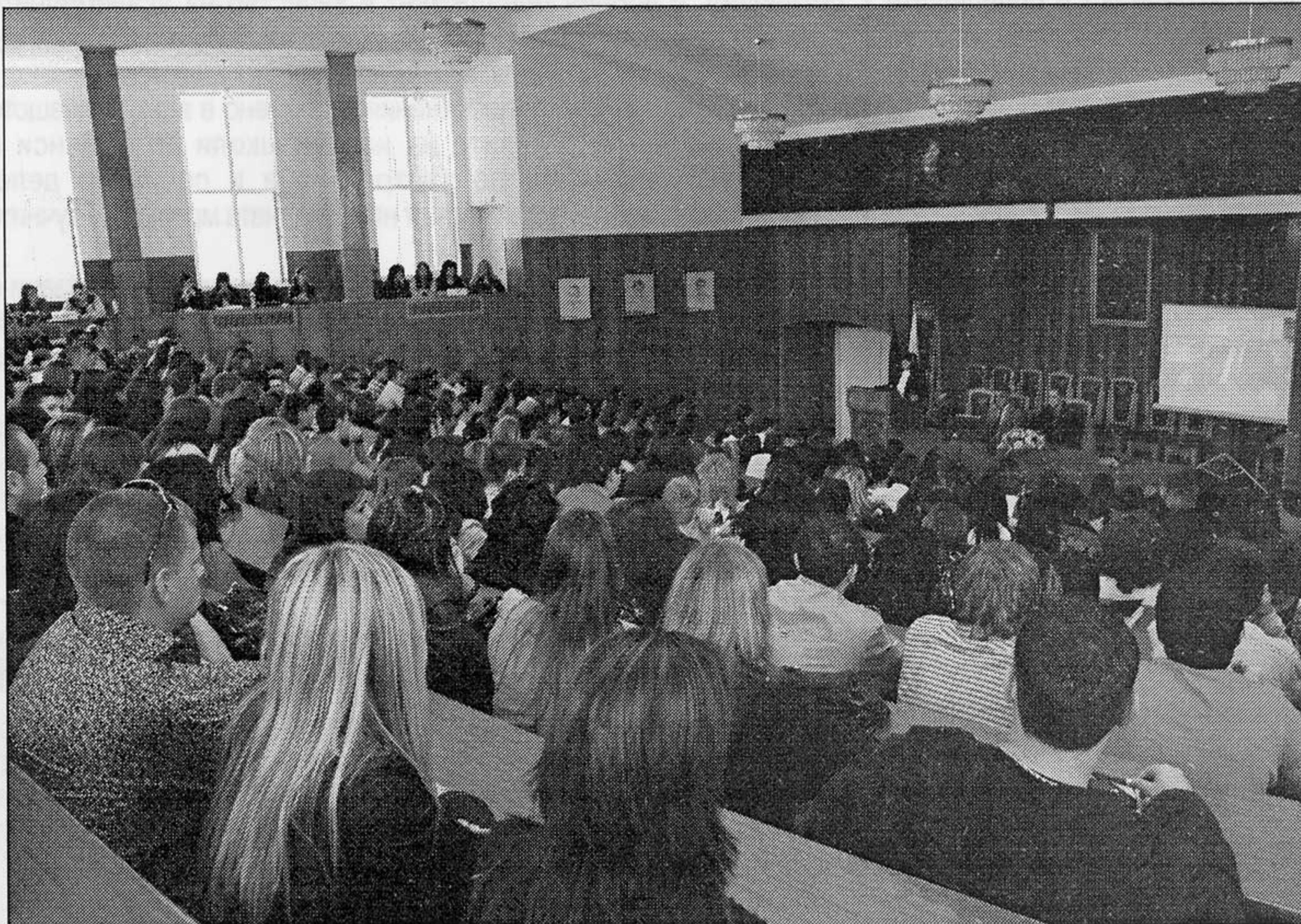
Престижът на съвремените университетски преподаватели се определя от техните научни постижения. Дифузията на научноизследователските резултати с педагогическите умения и квалификация е предпоставка за повишаване качеството на обучение и работата със студентите. Първите запазени данни са от 1961 г. и според тях преподавателите от факултета имат 85 разработки. За периода 1962- 1965 г. моно-

асистенти от катедрата. Най-ярката ѝ отличителна черта е непрекъснатият стремеж към новаторство, използване на най-високите световни постижения във финансовата наука и практика както в преподаването, така и в конкретните изследвания за нуждите на стопанската практика.

Безспорни успехи на следваната философия в развитието на финансовата наука са научните трудове, учебната литература и участието в международни проекти на членовете на

родните научни изследвания.

Като основно звено в структурата на Стопанска академия, факултет „Финанси“ се стреми да подпомага интегрирането на Висшето училище в единната Европейска зона за висше образование и утвърждава критериите за качество с академична и пазарна ориентираност. Изискванията на Болонската декларация налагат да осигурим условия за реализация на една от водещите цели пред нашите студенти – конвертируемост на дипломите, получени във

Факултет „Финанси“ по време на откриването на учебната 2008-2009 г.

графиите им са 30, научните статии – 95, рецензиите – 8, а учебниците - 23. От 1991 до 1995 г. монографиите са 5, статиите – 1, учебниците - 11. За времето 1999-2003 г. монографиите се увеличават на 30, студиите на 44, статиите стават 147, а докладите - 184, в т. ч. в чужбина – 46. През периода 2003-2008 г. монографиите са 34, студиите - 47, статиите - 144, докладите – 123 и учебниците и учебните пособия - 170.

През целия период от основаването си до днес факултетът се утвърждава не само като център за подготовка на специалисти, но и като научно средище, в което се създават всепризнати научни школи - по финанси и по застрахователно и социално дело.

Прекрасните учени от професорското поколение - Минко Русенов, Лазар Ралчев, Радослав Ангелов и идващите след тях Делчо Порязов, Методи Христов, Цветан Коцев, Велчо Стоянов и Радко Радков, поставиха темелите на свидетелската научна финансова школа. Следващото поколение е на прехода, на мултилицирането на свидетелската научна финансова школа.

През последното десетилетие се оформи нейното трето поколение. Това са днешните членове на катедрата, сред които са доц. Величко Адамов, доц. Емил Михайлов, доц. Румена Лилова и техните следовници доцентите Андрей Захариев, Пламен Пътев, Валери Ненков и останалите доценти, доктори и

катедрата. Те продължават традициите и в една нова конкурентна среда, изискваща висока подготовка, компетентност, максимална отданост и интензивност на научната и преподавателската ѝ дейност.

Свидетелската школа по застраховане и социално дело – първата в страната, е гордост както за Факултета и Академията, така и за България. Нейните създатели са акад. Иван Стефанов, проф. Велислав Гаврийски, проф. Иван Кацarov – учени от европейски ранг. Чрез своите изследвания по проблемите на животоосигуряването в България, организацията и планирането на застраховането и по проблемите на пенсионното дело и с учебно-преподавателската

факултет „Финанси“.

Обучението по акредитирани специалности във факултет „Финанси“ за образователните и квалификационни степени „бакалавър“ и „профессионален бакалавър“ се осигурява с педагогическа иновация, модерна аудиторна среда, информационни технологии, чуждезикова култура и с достатъчен академичен състав от професори, доценти и асистенти.

С новите учебни планове и програми е осигурена логическа последователност, преливане на знания, достатъчен обем задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, рационално съотношение, теоретично-практическо обучение.

В магистърската степен учебните планове и съдържанието на учебните курсове осигуряват подготовката на висококвалифицирани, конкурентоспособни и търсени на пазара на труда финансисти, застрахователи и социални деятели.

Като приема, че докторантурата е не просто образователна и научна степен, а един от „входовете“ в преподавателската професия и възможност за верифициране на дисертационните тези в реалната икономическа дейност, факултет „Финанси“ отделя специално внимание за реализирането на този потенциал.

Засилва се участието на факултета в международни научноизследователски проекти. Широко се раз-

гръща и присъствието на неговите членове чрез публикации в специализирани чуждестранни научни издания.

Професорите са гордостта на нашия факултет и на Академията. Благодарение на тях се развиха школите по финанси и застрахователно и социално дело. Те проправиха път, по който днес ние вървим, а надявам се и следващите поколения да го следват и развиват. Дължим им безкрайна признателност и уважение и нека бъдат уверени, че винаги ще я имат. Желая им още много здраве и творческа енергия, за да преъбъдят през времето Финансовия факултет и Стопанска академия.

На скъпите си колеги и приятели пожелавам здраве и творческо дързновение, защото бъдещето на нашия факултет и на нашето училище е свързано със създаването на качествена и конкурентна професионална подготовка на възпитаниците ни. Тя е ориентирана към утвърдените европейски и световни стандарти към бъдеще, свързано с модернизирането на обучението, към изграждане на личности с широк хоризонт и познания, мотивирани за активно участие в демократичния живот на Обединена Европа. И всичко това зависи от нас! Искам да напомня, че камбаната на паметта трябва да буди и да зове към знанието, към новото създание, в името на нашите студенти, в името на европейското ни бъдеще!

Завещаните от Дарителя традиции в преподаването на финансите, застрахователното и социално дело, преминавайки през ума и сърцето на академик Иван Стефанов, чл.-кор. на БАН проф. Тодор Владигеров, професорите Велислав Гаврийски, Иван Кацarov, Минко Русенов, Делчо Порязов, Нено Павлов и доц. Величко Адамов, утвърждават авторитета на специалностите във факултет „Финанси“, за силват популярността на финансисти и застрахователи и превръщат града на Алеко в средище на научни школи. Със своята дейност и политика всеки един от деканите и ръководителите на катедри има своя принос за законното и основното да претендират за лидерство в университетския свят на България.

Ние, днешните следовници от всички поколения, пренасяйки през годините даренето на нашия родолюбив съгражданин Димитър Ценов „с благопожеланието щото българският народ да върви безспир по пътя на културния напредък към постигането на своя идеал“, имаме право да вървим напред със самочувствието на достойни граждани на България. И да се гордеем с 55-годишната си история. И с дързновение следва да творим и да пазим сътвореното от предците като източник на знания, предпоставка за утвърждаване, залог за гражданско достойнство, емблема за човечност, вяра в духовните ценности и в европейската перспектива.

ПРОФЕСОРИТЕ ЗА ФАКУЛТЕТ "ФИНАНСИ"

Стабилна гаранция за следващото динамично развитие

Проф. д-р икн. Радко В. РАДКОВ

Преди 55 години, с трепет и благовение, прекрачих за първи път прага на Академията – като студент в току-що създадения факултет „Финанси“. Така цялата история за развитието на факултета е записана в моята памет от студентските години до днешния юбилей. Факултет „Финанси“ винаги е бил и сега е един от мощните носители на научно-изследователската и преподавателската дейност на любимата ни Алма матер. Винаги е блестял със своите високоподготвени и ерудирани преподаватели и изследователи. Тук, в този факултет, се създаваха и успешно се развиваха свищовските научни школи по финанси, застраховане и социално дело.

Научноизследователският

състав на факултета се е отличавал през годините с високия си професионализъм, ерудираност и значими научни изследвания и публикации.

Ярки двигатели в развитието на факултет „Финанси“ са били и неговите авторитетни и енергични декани. Този факултет даде на Академията и шест ректори, категорично допринесли за международния авторитет на висшето ни училище.

В новите условия на пазарната икономика и повишените изисквания за подготовката на конкурентоспособни специалисти за практиката, във факултет „Финанси“ се изявява и налага все по-успешно и новата генерация от изключително добре подготвени и способни учени-изследователи, които са стабилна гаранция за следващото динамично развитие на факултет „Финанси“ и на нашата Алма матер.

Принос за успешното развитие на страната ни

Проф. д-р икн. Цветан КОЦЕВ

Възпитаник съм на Финансовия факултет и съм завършил специалност „Финанси и кредит“ при СА „Д. А. Ценов“. В продължение на 23 години съм бил негов член и 10 години – ръководител на основната катедра „Финанси и кредит“.

Финансовият факултет и специалностите към него „Финанси и кредит“, „Застрахователно дело“ и „Социално дело“ бяха единствени в нашата страна до 1976 г. През изминалите 55 години във факултета и неговите специалности са подготвени много висококвалифицирани кадри за нашата финансово-кредитна система. Във факултета и специалностите към него защитиха своите дисертации и получиха научно звание 10 професори, много доценти и други. Голям е приносът на факултета и по подготовката и защитата на дисертации и на много чуждестранни докторанти и работещи висококвалифицирани специалисти в нашата финансово-кредитна система (Министър на финансите – 1982 г., председател на ДСК, председател на БИБ на ДЗИ и др.).

Финансовият факултет е поддържал и продължава да поддържа връзка със сродните факултети в Москва, Берлин, Прага, Братислава, Варшава, Вроцлав, Познан, Букурещ и други и е инициатор на провеждането на много срещи и с представителите на тези сродни факултети.

Позволявам си да поздравя факултетното ръководство и членовете на факултета за постигнатите резултати в изминалите 55 години и да пожелая все така да работят, за да утвърждават и в бъдеще своя принос в подготовката на висококвалифицирани специалисти и научни кадри, необходими за успешното развитие и утвърждане на нашата страна като равноправен член на ЕС.

Факултет без конкуренция

Проф. д-р икн. Христо ДРАГАНОВ

Има много университети, институти, колежи и филиали на висши училища, които подготват специалисти за финансово-кредитната система и застрахователния бизнес, но едва ли те могат да се равняват с подготовката, която дава Финансовият факултет на СА „Д. А. Ценов“.

Именно с това висше училище, с този факултет, е свързана моята дългогодишна професионална кариера.

Беше годината 1951, когато за първи път прекрачих прага на тогавашното Висше училище за стопански и социални науки / ВУССН / - Свищов. А това начало е свързано с един факултет, който днес чества своята 55 годишнина.

През тези години съм бил непосредствен участник като обучаван или пряко участващ в неговата организация и управление. Началото започва от 1973 г. до 1980 г. – период, през които съм бил зам.-декан и декан на факултета. От 1976 г. до 1991 г. съм бил и ръководител на катедра

Паметен празник за всички нас

Проф. д-р икн. Нено ПАВЛОВ

Знаменателният 55-ти годишен юбилей е паметен празник за всички нас, свързали своя житейски път с високата академична традиция и с ценностните ориентирни на най-значимата структура на свищовската Алма матер.

Днес отбелязваме мащабните приноси на факултет „Финанси“, предлагаш не само конкурентна квалификация за успешно кариерно развитие в новата икономика на познанието, но и висока култура и интелект за общуване с цивилизования свят, за умножаването на националното духовно богатство и изграждането на европейската перспектива на България.

Както в миналото, така и сега, факултетът винаги е следвал най-добрите образци в европейското академично обучение, правещи го равнопоставен партньор и участник в университетското образование на Стария континент и Русия. Той неизменно е поддържал жизнения дух на Стопанска академия със своя висок научно-образователен потенциал, с добрия мениджмънт и качество на академичните дейности, с лоялността към историческата памет на висшето училище и завещанието на Дарителя.

В основата на нашите постижения несъмнено е възхновяващото присъствие на създателите на научни школи по финанси и икономическа теория, по застраховане и социално дело, представляващи интегрална част от националната мрежа на научните постижения в тази област.

Днес пред нас се изправят нови предизвикателства, свързани с европейските императиви за качество и академична мобилност, за международна съвместимост и сравнимост на квалификациите, за мултикультурно и интердисциплинирано обучение.

От творческата ни енергия, мъдрост, инициативи и познания за реализирането на новата образователна парадигма, ще зависи бъдещото пълноценно развитие на нашата академична институция.

Искрено желая на всички много здраве, сили на волята, мисълта и творчеството за просперитета на факултет „Финанси“!

Равносметка, с носталгичен привкус

Проф. д-р Снежана НАЙДЕНОВА

Какво щастие е да работиш това, за което от душа и сърце си мечтал на младини и си успял да го постигнеш!

Какъв късмет е да попаднеш в колектив, който всеотдайно те приема и ти помага както професионално да се утвърдиш, така и в чисто човешки план да се адаптираш към вече изградените традиции!

Колко всеотдайност и желание съм срещната още с първите си стъпки в Алма матер и по-специално в катедра „Политическа икономия“ към факултет „Финанси“.

Годината е 1970, януари месец, когато се изправих плахо пред проф. д-р Величко Нанков, за да ми връчи заповедта за назначаване като асистент по Политическа икономия. Асистент станах на проф. д-р Делчо Порязов, който бе омаял студентите с лекторското си майсторство. Респектът на учения и ръководителя Д. Порязов ме накара да подплатя желанието си да работя с младата аудитория с голяма отговорност. Това е времето, което даде именити

учени на нашата икономическа наука и стопанска практика. Декан на Финансовия факултет бе проф. д-р Методи Христов, заместници му бяха проф. д-р Х. Драганов, след това проф. д-р М. Кънев.

Е, не може да си никой сред тези именити и сърцати учени!

Факултетът ми даде всичко в професионалната ми кариера. Катедрата, колегите бяха моето голямо семейство. Взаимната толерантност, колегиалните отношения, творческата обстановка и динамичния дух ме направиха богат човек – богат на знания, на приятели, на съмнения. Та и дом получих от родното училище!

Като сложа на канар това, което съм получила и това, което съм се опитала да дам, разбираам, че ще затворя очи с чувството на голям дължник към моята Академия, към моя факултет.

С много обич и с пожелание за още по-голям просперитет поздравявам академичното ръководство, административното ръководство на факултета, всички бивши и сегашни членове на факултет „Финанси“!

Стопанската академия е като хубав сън...

Проф. д-р икн. Велчо СТОЯНОВ

Свищов е моето интелектуално родно място. Тук съм пристигнал за пръв път през далечната 1948 год. в качеството си на ученик в Държавната търговска гимназия „Димитър Хаджиивасилев“. Горд съм, че съм завършил това престижно училище.

Мечтата ми обаче беше да продължа образоването си в белокаменната Стопанска академия „Д. А. Ценов“, специалност „Финанси и кредит“. Тази мечта я осъществих и надминах. Имам предвид, че след като завърших и работих близо 6 години във финансова практика, отново се върнах /през 1963 г./ в Академията, като асистент в катедрата по „Финанси и кредит“, ръководена от проф. М. Руенов. Тук последователно защитих първата си дисертация и придобих първата си хабилитация.

Щастие за нас, като студенти

беше, че имахме възможност да слушаме лекциите при изключително ерудирани преподаватели - проф. д. Бъров, първият ректор на Академията, проф. П. Спирков, проф. Г. Тошев, проф. В. Ранков, проф. М. Руенов, проф. Ст. Станев, проф. П. Мастиков, проф. Ч. Беязов и други. А как може да се забрави ореолът на световно известния библиограф акад. Н. Михов!

За съжаление по време на нашето студентство големите светила в лицето на акад. Ив. Стефанов, чл.кор. Т. Владигеров, проф. Он. Бешков вече бяха напуснали Академията, но от време на време ни ощастливяваха с интригуващи си лекции. Беше ми любопитно да чуя от акад. Ив. Стефанов, че най-интересните му книги са тези, които са само от цифри /той беше статистик/.

За наше удовлетворение имахме забележителни преподаватели и по чуждите езици - В. Трегубов, Б. Джонев, Р. Ка-

зански, К. Попов. Друго характерно за Академията през онзи сравнително далечен период беше, че приличаше на интелектуална казарма, в смисъл, че колежките не бяха повече от 15 %. Феминизацията току-що набираше скопрост, за да завладеде впоследствие и най-мъжката институция - армията.

Стопанската академия заема значителна част от моя живот и е оставила в мен богати и тройни спомени... Нещо като един хубав сън, който ме зарежда с положителна енергия и приятни емоции...

През 1975 г., тялом, но не и духом, напуснах Академията и влязох в „семейството“ на бившия ВИИ „К. Маркс“, сега УНСС, където формално приключи моята активна научно-преподавателска кариера. Казвам формално, защото за щастие, нашата професия ни дава възможност и в неактивната част от живота си да бъдем относително активни...

Добър попътен вятър за факултет „Финанси“

Проф. д-р икн. Методи ХРИСТОВ,
Декан на факултета през периода 1972-1979г.

Убеден съм, че девизът „Расте, но не старее“ е напълно валиден за финансия факултет на СА „Д. А. Ценов“ - Свищов. Това се дължи на далновидността на неговите създатели, на упорития и всеотдайн труд на работилите в него преподаватели и служители, както и на трудолюбието на обучаваните студенти. Вярвам, че успехите на факултета ще се множат в бъдеще и му по-желавам добър попътен вятър!

За традициите във финансия факултет

Проф. д-р икн. Петко ПЕТКОВ

Началото на ТРАДИЦИИТЕ в научноизследователската област в развитието на кадровия потенциал, в международното сътрудничество бяха поставени от нейните основатели – проф. Бъров, академик Иван Стефанов, академик Г. Данаилов, чл.кор. Т. Владигеров, проф. В. Гаврийски и др. Но те бяха достойно продължени и затвърдени от следващите поколения учени – професорите Ст. Станев, М. Руенов, Л. Ралчев, В. Ранчев, Ч. Беязов, П. Мастиков и др. Продължени бяха и от деканите и зам.деканите на факултета и ръководителите на катедри – проф. Д. Порязов, проф. М. Христов, проф. П. Петков, проф. Христо Хр. Драганов, проф. Р. Радков, доц. В. Адамов, доц. Р. Липова и други.

В традициите на Академията финансия факултет се вписа с първите крупни изследвания и публикации на колективи с международно участие – от Хумболтовия университет, Московската финансова академия, Институт „Бруно Лойшнер“ в Берлин и др. Това са „Национални доход“, „Стойностните категории“, „Финансовата енциклопедия“, „Движещите сили в икономиката“, „Качеството и ефективността в общественото производство“ и др. Редактори и съставители бяха професорите именно от финансия факултет – М. Руенов, Д. Порязов, П. Петков и други.

През последните 3 – 4 десетилетия забележителни са многото публикации, монографии, студии, учебна литература, особено на катедри „Финанси и кредит“ с ръководители проф. Д. Порязов, доц. В. Адамов, доц. Ем. Михайлов, катедра „Обща теория на икономиката“ с ръководители професорите П. Петков, М. Кънев, Л. Кирев и други, катедра „Социално и застрахователно дело“ с ръководители проф. Н. Павлов, доц. К. Колев и други.

Със съдействието на новото академично ръководство оглавявано от неговия ректор доц. В. Адамов и с членството на България в Европейския факултет и в бъдеще ще продължава да развива и утвърждава тези ТРАДИЦИИ.

С нови успехи и постижения

Проф. д-р Никола ЧОНО

ПОЗДРАВЛЕНИЯ КЪМ ФАКУЛТЕТ "ФИНАНСИ"

Уважаеми колеги,

В България има емблематични университети, без които не бихме могли да си представим картина на висшето ни образование. Един от тези факултети е факултет "Финанси" на СА "Д.А. Ценов". За мен е чест да поднеса от името на Финансово-счетоводния факултет на УНСС най-сърдечни поздравления послушай Вашия 55-годишен юбилей.

Бих подчертал, че тази чест е особена, предвид кръвното родство на двета факултета. Ние помним и ценим обстоятелството, че обучението по специалност „Финанси“ в нашия университет има своите исторически корени в колективна и образователните традиции на Столанската академия. Тази родствена връзка ни задължава и в бъдеще да успяваме заедно. И да разглеждаме празниците си като общи.

Честит юбилей скъпи колеги!

Доц. д-р Огнян СИМЕОНОВ, Декан на Финансово-счетоводен факултет на УНСС

Честита 55-та годишнина!

За мен е чест и удоволствие възможността да поздравя факултет "Финанси" при СА "Д.А. Ценов", гр. Свищов послушай 55-ата годишнина от създаването му.

Столанска академия - Свищов е един от лидерите в българския университетски живот и символ на основните академични ценности: респект, уважение и благодарност към предците, студентски дух, колорит и настроение.

Оценявам годините от създаването на факултета като достатъчни, за да се утвърди като високопrestижен център за обучение на кадри с висше финансово образование и да се затвърди значението му за икономическия живот на България.

Като Ваш колега мога да се възхитя и да оцена всичките усилия и труд, които сте положили, за да постигнете това високо ниво в разкритите специалности, дисциплини и програми.

Свидетели сме как голяма част от водещите финансисти и банкери, утвърдени застрахователи и мениджъри в България, са възпитаници на факултет "Финанси" при СА "Д. А. Ценов" - гр. Свищов.

Бих искала да Ви поздравя за отговорността, с която подхождате при подготовката на новото поколение финансисти, които да работят за българската икономика в условията на европейска и световна конкуренция и за наличието на талантливи и способни професори, доценти и асистенти, качеството на чието преподаване е според стандартите на утвърдени университети в света.

Пожелавам Ви още много успешни години и начинания!

Доц. д-р Надя КОСТОВА, Декан на Финансово-счетоводния факултет на Икономически университет - гр. Варна

Уважаема доц. Лилова,

Искам да поздравя Вас, Вашите колеги и възпитаници по повод навършването на 55 години от създаването на факултет „Финанси“ на Столанска академия в Свищов. Сигурна съм, че цялата Академия посреща тази годишнина с гордост от постигнатото - подготовката на стотици специалисти и научни работници в областта на икономиката, финансите, банковото, застрахователното и социално дело, които имат важна роля за дейността на всеки бизнес в България, независимо от сферата на дейност.

Пожелавам на всички вас здраве, упористост и нови професионални успехи, за да отговорите на високите изисквания на съвремието ни и да запазите студентите ни като специалисти в родината си!

С пожелания за ползотворна работа на международната конференция!

Мария МУРГИНА, Изпълнителен директор на националната агенция за приходите

Катедра "ЗСД" отстоява...

От 2 стр.

магистърско обучение и научни изследвания в най-важните области на застрахователната и осигурителната практика. Преподавателите от катедрата са уважавани в българските и чуждестранните институции, занимаващи се със застраховане, социална и здравна политика.

В навечерието на 55-та го-

динина на факултет "Финанси", катедрата продължава да изгражда колектив от опитни изследователи и педагози като в обучението на голяма част от дисциплините привлича преподаватели от катедра "Финанси и кредит" и "Обща теория на икономиката". Всички те са в настоящата структура на факултет "Финанси".

Уважаемые г-н ректор, г-жа декан, преподаватели и сотрудники факультета финансовой Хозяйственной Академии им. Д. А. Ценова –

Дорогие коллеги, партнёры, друзья!

От все души поздравляем Вас с знаменательным событием – 55-м Юбилеем Вашего факультета!

В эти праздничные дни Вам есть чем гордиться!

За эти годы достижения и успехи Вашего факультета в научной, учебной и методической сферах деятельности получили признание и известность не только в Болгарии, но и далеко за ее пределами!

Мы искренне рады иметь возможность поздравить Вас и пожелать Вам дальнейшего творческого горения и процветания!

Здоровья и сил всем Вашим сотрудникам для реализации всех планов и устремлений на благо развития науки и образования всей Болгарии!

Надеемся на дальнейшее расширение сотрудничества между нашими учебными заведениями и факультетами как в профессиональной сфере, так и в человеческих взаимоотношениях!

Ректор Донецкого национального университета (Украина), академик НАН Украины, Герой Украины В. П. ШЕВЧЕНКО

Декан экономического факультета Донецкого национального университета, д.э.н., профессор Г. А. ЧЕРНИЧЕНКО

Уважаема доц. Лилова,

Академичният състав на Столанския факултет в Югозападния университет "Неофит Рилски", Благоевград, поздравява във Ваше лице своите колеги от Столанска академия "Д. А. Ценов", Свищов, с 55-годишния юбилей на факултета "Финанси".

В нашия факултет оценяваме по достойнство завидната дългогодишна приемственост във високото преподавателско и научно равнище, постигната във факултета "Финанси". Радваме се също така на доброто сътрудничество и приятелството, установени през времето между преподавателите от двета факултета. Уверени сме, че всичко това по естествено закономерен начин ще продължи и в бъдеще.

Доцент Лилова, използвам повода, за да отправя към Вас моите лични пожелания за многобройни успехи в нелеката деканска работа, както и за щастие, радост и любов в извънслужебния живот!

Доц. д-р Чавдар НИКОЛОВ, Декан на Столанския факултет ЮЗУ "Неофит Рилски", Благоевград

Катедра "Финанси и кредит" ...

От 2 стр.

От лютката на свищовската финансова школа се пренасят семената на финансовата наука и в другите висши икономически училища, с помощта на което по-късно се изграждат сродните катедри в страната.

През повече от половин вековната си история катедра "Финанси и кредит" и факултет "Финанси" се утвърждават като стожер на достойните традиции и флагман в изпълнението на завета на славния Дарител.

Под далновидното ръководство на настоящия ректор на Столанска академия, катедра "Финанси и кредит" в зората на икономическия преход постави на световни стандарти "ковачницата", (както я определя самият доц. д-р В. Адамов) на родната финансова наука. Открит бе хоризонтът за творческия размах в изследването на

богатата и непрестанно обновяваща се финансова проблематика. Даден бе попътен вътъръз за развитието на актуални академични курсове и учебна литература, в съответствие с водещите световни достижения.

В паралел с предизвикателствата на динамичните съвременни реалности, когато практиката налага развитието на нови икономически специалности, с помощта на деканското ръководство на факултет "Финанси", катедра "Финанси и кредит" отстоява за воюваните през десетилетията достойни позиции, с лидерство в приложението на новите технологии на обучение в бакалавърска и магистърска степен и с разпростиране на научните търсения и дисертационни изследвания в най-дълбоките и тесни ниши на необятния океан на съвременната финансова наука и практика.

Скъпи приятели,

Приемете нашите най-сърдечни поздрави послушай достойния ви 55-годишен юбилей. Ние високо ценим вашата работа и постигнатите резултати в преподавателската и научноизследователската дейност. След толкова години упорит труд вие се утвърдихте като едни от най-добрите специалисти в областта на финансовите науки и заслужено спечелихте признанието и уважението на колегите от нашия факултет.

Преди години между нашите научни общности бяха установени добри контакти, които продължават и до днес. Радваме се, че имаме възможността да работим заедно, че можем да обменяме опит и знания и да си бъдем взаимно полезни. Надяваме се и в бъдеще тези контакти да се задълбочат и да се разрасне нашето ползотворно сътрудничество.

Уважаеми колеги, пожелаваме ви здраве, неспирен изследователски дух и много нови професионални успехи!

Проф. д-р Борко КРЪСТИЧ, Декан на Икономическия факултет към Университета в гр. Ниш, Сърбия

Уважаема доц. Лилова,

По повод годишнината на ръководения от Вас финансов факултет се връщаме към словото на Дарителя „...принеся своята скромна лепта с благопожелания към българския народ да върви безспир по пътя на културния напредък“. Тези думи, изпълват нас, възпитаниците на Академията, не само с чувство на родолюбие и преклонение пред неговото дело, но и с огромна признателност на всички преподаватели, за които мечтата на този велик възрожденец е осъзнат дълг.

Благодарение на вас, през изминалите 55 години във Финансовия факултет е формиран завиден интелектуален капацитет, с който понастоящем разполага не само Академията, но и държавата.

Вие, нашите преподаватели, сте тези, които поддържат духа, който струи от думите, прочетени във вестник „Цариградски вестник“ (1858 г.): „...как се слави Свищов град, както наричат столица на учението в България“.

Приемете нашата признателност за всичко, към което ни научихте да се стремим в професионалното си развитие, а именно: високи професионални стандарти, учене през целия живот, а в личностен план да бъдем хумани, да бъдем истински патриоти и да се гордеем с нашите корени.

Пожелаваме на Вас и на всички наши преподаватели, да бъдете все така неуморни и непримирими към невежеството, възпитавайки все повече знаещи и можещи, прогресивни и стойностни млади хора, радетели за по-добро бъдеще на България!

Честит празник и на добър час!

Венцислава ПЕТКОВА, випускник 2003 година на факултет "Финанси", СА "Д. А. Ценов" и изпълнителен директор на Агенция за държавни вземания

Близо шестдесет години ...

От 2 стр.

Л. Несторов, Й. Василев, Р. Лазаров, О. Марков, А. Радев. Успешно защитиха докторските си дисертации гл. ас. П. Шишманова, Ат. Кънчев, Цв. Илиев.

Богата и ползотворна е извършваната в катедрата научноизследователска работа. В това отношение за периода 2002-2007 г. усилията на колективата намират израз в публикуването на 11 монографични труда, 9 студии, 42 статии, 38 научни доклада, представени на различни научни форуми в страната и чужбина. Чрез работата си в актуални научни направления, катедрата оставя забележителна следа в академичното и национално пространство. Трайни са завоюваните позиции в такива области на научните изследвания като: моделите на икономическото развитие, глобализацията и транснационализацията на икономиката; новата икономика, човешкия капитал; модернизацията и конкурентоспособността на икономиката; структурното преустройство на икономиката; предприемачеството и малкия бизнес и пр.

Безспорен връх в развитието на катедрата и факултета като цяло е разкриването от учебната 2006/2007 година на нова специалност - "Приложна макроикономика". Растваща зависимост на поведението на микроединиците от националната макросреда и отвореността на икономиката, както и необходимостта икономическата политика да се съобразява с международно зададени параметри, закономерно доведоха до тази прогресивна промяна в структурата на факултета. Със съдействието на новото ръководство на СА "Д.А. Ценов" съществено беше увеличен и броят на обучаваните студенти в тази актуална за Академията и за страната специалност.

Съдействието на новото ръководство на СА "Д.А. Ценов" в Свищов извърши дълъг път. При това фундаментални **Първият**, това е **финансово-кредитната енциклопедия**. Младите хора трябва да знаят, че тук, във финансия факултет бе създадена тази първа за България енциклопедия и вторият - двутомното **Съчинение за националния доход**, претърпяло две издания, което не се случва с икономически литератури произведения. То бе преведено на немски и руски и съответно издадено в Берлин и Москва. Двата труда остават незаличими следи за огромната научноизследователска работа, проведена в Свищов.

Финансовият факултет на Столанска академия "Д. А. Ценов" в Свищов извърши дълъг път. При това рядко бе постлан с цветя. Имаше много трудности. Той ги преодоляваше успешно. Нека да извърви пътя си през втората половина от своето столетие още по-достойно!

Президентът Георги Първанов приветства...

От 1 стр.

Съвета на ректорите и ректор на НСС, г-н Петко Кръстев - главен секретар на БНБ, директорът на НСС г-н Бойко Найденов, ръководители на финансово-инвестиционни и фирми.

Заместник-ректорът доц. д-р Андрей Захариев се обрна към академичната общност с думите: "Отново е ден първи. Едно начало на академичната година

ИНТЕРВЮ ПО ПОВОД ДЕНЯ НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ

Аз вярвам в будността на българския дух...

Елена Хайтова е родена в с. Куклен, Пловдивско. Завършила е СУ "Св. Климент Охридски", специалност "Българска филология". Работила е като учител по литература, след което става водеща журналистка във вестниците "Родопски устрем", "Родопски вести", "Глас народен", гр. Смолян. Утвърждава се и като талантлива писателка. Отличавана е в национални и международни литературни конкурси. Член е на Съюза на българските писатели. Издала е няколко книги, от които две са посветени на голямата родопска певица Валя Балканска, а в последната, озаглавена "Баща ми - най-дивият разказ", разказва за баща си Николай Хайтов. Съпругът на Елена - Никола Гигов, е също писател, прочут орфейст, автор на над 40 книги, поезия и проза. Къщата на Елена се намира край езеро, в което се оглеждат вековни смолянски борове. Вечер, когато не са на творчески срещи, съпрузите споделят творческите си планове и са особено щастливи, ако им гостува дъщерята Елица, която живее в Пловдив. Първородната внучка на Хайтов е талантлива художничка и е авторка на неповторимия портрет на дядо си Никола, който той много е харесвал. Елена е единствена дъщеря на писателя.

Да се срещна с дъщерята на голямия Хайтов се оказа труда задача. Не защото Елена Хайтова не е отзицвич човек, а защото отговорната й мисия -

да разнася словото и идеите на баща си сред неговите почитатели и последователи, се е превърнало в нейна съдба. Премиерата на книгата й "Баща ми - най-дивият разказ" бе точно в Свищов през 2004 г., след което с нея тя обиколи почти цяла България. По покана на българска фондация от родолюбиви ценители на Хайтов, в началото на тази година тя посети съпруга си и Париж.

За това интервю успях да "уловя" Елена в София. Разговарях с нея в Народната библиотека "Св. св. Кирил и Методий". Там писателката бе спряла за няколко часа отпих, след срещите си по повод представянето на откъси от новата й книга "Глауциаторът Хайтов" и на книгата "Клада за феникси" от съпруга ѝ Никола Гигов, разказваща за 24 български и чужди писатели, между които основно място заема новелата му" Николай Хайтов - български Джек Лондон". Часове преди разговора ни, двамата писатели бяха участвали в гучасово предаване на телевизия "Скат" - "Без маска" на тема: "Орфей и Хайтов - великан на човешкия дух".

- Г-ко Хайтова, бихте ли споделили за читателите на в-к "Алма матер" как във Вашето претрупано ежедневие откривате Родината на творческото вдъхновение?

- Толкова е хубаво, че вдъхновението си има Родина! Днес малко хора се опират на самата Родина, на Отечество то ни, но доброто е, че сред тях сме ние, творците. А щом има творец, не би могло без вдъхновение. Всички мои идеи имат корени в българското, в родното, в миналото на близките ни светли имена. И най-важното - вдъхновението ми идва само чрез светлината и будността на българския дух, който ни е крепил през вековете и сме устояли като народ, опазил своя език. Иначе не бихме били достойни за "Език свещен на моите деди" на Вазов, нито пък за цялото Хайтово творчество, обвежно и облъжнато от неговата велика общ към Отечество то.

- Лесно ли се пише за такава личност като Николай Хайтов?

Нямамо по-трудно от това да пишем за него. То е все едно да изкачваш най-високия връх на една планина. Все гледаш към него и все не ти достигат сили да възлезеш на такава височина. Но пък ми стига обичта, която ме кара да тръгна по тази пътека, пък ако ще тя да гъмжи от рискове. Това е съблъсък и величие! Обаче Хайтов не бягаше от конфликти. И това ми даваше кураж. Винаги съм усещала и усещам неговото рамо до своето и търдината на неговия характер. Девизът му бе: "Дори да не можеш да повдигнеш планината, струва си да опиташ".

- Какво напомняте на българина чрез образа на баща си?

Ако има личност така пряко свързана с нашите будители от миналото - Паисий, Софоний, Бозвели, то това е безспорно Хайтов. В едно свое есе за тези ярки имена той пише: "Когато преди време са се появили будители, трябва да е имало много застапли, за да има потребност от тяхното съаждане. И те трябва да са били доволни, че тяхното съаждане е точно тогава, преди

Баща и дъщеря Хайтови по време на творчески разговор.

Проф. д-р ик.н. Минчо Василев Русев (1912 - 1987)
Основател на катедра "Финанси и кредит"

Автор на снимката: проф. Радко Радков

СТИХ И ЦВЕТЕ ЗА ПЪРВОУЧИТЕЛЯ

Будител и Баща

На проф. Минко Русев

Ти от Балкана слязъл си със якост на грани
и мисълта ти плисната край дунавски пристан,
а после във Свищов си виднал светъл зид
на школата финансова – най-първа и лъчиста.
Над силния ти ръст засветил ваян свод
със арките на книжни, изписани пространства
и пак от теб към бъдещето тръгнал твойт род
на личностите будни – в напредъка да странства.
Тъй с мощно създание си станал архитект
на крепостта, изздана от крепката наука
и днес в енциклопедия живеят ден и век
на мъдрата финансова и кредитна поука.
Безбройни поколения след твоя жив завет
наричат те с поклон обичан свой Родител.
Сега редят признателност в сияния букет
за своя свят Баща, Учител и Будител.

Стефания Цанкова

Честит 55-и рожден ден на факултет "Финанси"!

Студентският съвет, който имам честта да председателствам, има за своя благодатна цел да защитава общите права и интереси на студентите и докторантите от Академията. Нашата мисия е да активизираме студентската общност, да формулираме общите студенчески проблеми, да мотивираме студентите чрез поддържане на високо ниво на информираност, за утвърждаване на ценности и създаване на средства за претворяването им.

Затова съм доволен, че 55 години факултет "Финанси" утвърждава своята

авторитетна позиция в българското висше образование със своя силен научно-преподавателски състав, подготвящ висококвалифицирани кадри, които имат шанс да получат професионална квалификация на европейско равнище. През този плодотворен период Факултетът се развива в посока на европейските университетски измерения за обучението и създаването на бъдещия финанс елит на страната ни.

Знаменателно е, че Факултетът отделя специално внимание за реализирането на своите докторанти, защото те са бъдещото попълнение на

преподавателската професия и възможност за прилагане на дисертационните тези в съвременната икономическа среда. Убеден съм, че и в бъдеще факултет "Финанси" ще поднесе на своите стотици възпитаници максимума от нови познания, умения и качествени образователно-квалификационни услуги.

От името на Студентския съвет на Стопанска академия чествам 55-ия рожден ден на факултет "Финанси", с желания за спорно и успешно бъдеще!

Ангел ГЕОРГИЕВ

Председател на СС

Най-добрите икономисти

Преди четири години, единственото висше учебно заведение, в което избрах да кандидатствам, бе СА "Д. А. Ценов". Записах се в най-желаната от мен специалност "Застраховане и социално дело" и днес съм горда с избора, който съм направила.

Времето прекарано в тази академична среда, ми даде много нови познания, в областта на икономиката, застраховането и финансите. През годините, макар да срещах трудности разбрах, че можеш да получиш много, ако дадеш всичко от себе си. С интерес посещавам лекциите и семинарните занятия, водени от едни от едни от най-добрите икономисти в България.

За мен бе изключително полезно това, че освен теорията, получих и много практически познания. През изминалото лято бях на стаж в ЗАД "Алиантър България", осигурен от СА "Д. А. Ценов" и моите преподаватели. В момента съм част от най-голямата

студентска организация и съществувам много контакти с млади икономисти като мен. Всичко това получих благодарение на СА и на хората, които работят за едно високо образовано общество. И днес, ако трябва отново да направя избор, то той отново ще е СА "Д. А. Ценов".

Мария ГРОЗДАНОВА
IV-ти курс, "ЗСД"

Моят правilen избор

Моментът на избор съпътства постоянно дните ни. Избираме приятели, поведение, избираме път. Тази пролет, в палирата от абитуриентски радости и притеснения покрай матурите, трябващ съма да отговоря на въпроса кой е моят път и къде ще ме отведе. Колебания и съмнения нямах, защото в моя роден Свищов има висше учебно заведение, което отговаря на желанията и амбиции ми.

Вече седем десетилетия СА "Д. А. Ценов" възпроизвежда в себе си не само възрожденските традиции на родолюбиви българи, но е и еталон за качествено обучение. Възпитаниците на Свищовската академия са предпочитани кадри, които намират своята реализация във всички области на стопанския живот.

От всички предлагани специалности за мен най-привлекателна е специалност "Финанси". Тя олицетворява духа и волята на Дарителя. Привлича ме с големите възможности за реализация в различни институции, подчинени на Министерството на

финансите. Специалността дава поле за изява в инвестиционното посредничество, местната финансова администрация. Никога не съм имала колебания в правилността на избора си – свищовската Алма матер. Никога не съм се съмнявала, че най-авторитетната специалност е "Финанси". Тук очаквам да получа солидни знания, които да ме направят конкурентоспособна на пазара на труда, да срещу преподаватели, които да ме мотивират в учебния процес, да се запозная с хора, с които да ме свързва приятелство заинаги.

Следващите няколко години от моя млад живот посвещавам на това. Мисля, че ентусиазъмът, с който започвам, страстта и енергията, които ще инвестирам в обучението си, са гарант, че ще постигна мечтата, към която се стремя - да успея!

Направих своя избор и вярвам, че следващите години ще са доказателство за правилно избраната посока.

Мария МЛАДЕНОВА

I-ви курс,

"Финанси"

Гл. редактор: доц. д-р Агог Саркисян

Отговорен редактор: Стефания Цанкова

Дизайнер: Милена Александрова

Координатор: Петър Папазов

Фоторепортър: Станислав Стоянов

Академично издателство "Ценов"